

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.,
po pošti prejeman
1 gld. 24 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VII.

V Celovcu 10. januarja 1888.

Št. 1.

Leto novo — križi stari.

Od starega leta 1887 smo koroški Slovenci radi vzeli slovó, saj nam ni za trohico zboljšalo žalostnega našega stanja, naše narodne pravice ostale so na papirju. Nasprotno pa se je nemški šulferajn na več krajih vgnjezdil med Slovence. Pa že vemo zakaj. Slovenski poslanci kranjski, štajerski in primorski so preteklo leto v državnem zboru krepko povzdignili svoj glas za koroške Slovence; in za to jim bomo poslali lepo število zahvalnic, katerih smo obilno nabrali po koroškem Slovenskem. Čeravno to bart še niso nič dosegli, vendar naj ne omagajo in stanovitni naj ostanejo v svojih pravičnih terjatvah; enkrat bojo že uslišani, saj pravi naš Zveličar: „Kdor trka, temu se odpre.“ Pa tudi mi koroški Slovenci ne smemo obupno rok križema držati. Po vseh postavnih potih moramo tirjati svoje pravice. Podpirajmo našo slovensko šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, da bo tudi ona nam tem ložeje pomagala do slovenskih šol; snujmo pa tudi posojilnice, da postanemo denarno neodvisni in sami svoji gospodarji; prebirajmo pridno slovenske časnike in bukve, da se bolj in bolj izomikamo in da znamo zvitim besedam naših nasprotnikov vselej dati pravi odgovor, da razbistrimo svoj um in požlahnimo svoje serce; slednjic pa se zbirajmo v čitalnicah in bralnih društvih, ktere si moramo narediti, kjer le mogoče, da dobimo kraje, kjer se zamoremo shajati in pogovarjati svoji s svojimi. Tako bomo prišli vedno bolj do zavesti, da smo bratje, ki imamo enake rane in bolečine ter si moramo pomagati z združeno močjo.

Kakor za Slovence sploh, tako tudi za kmete posebej staro leto ni prineslo nobenega poboljška. Pač je vlada za kmete nekaj storila; ali potrebe so velike. Slišimo veselo novico, da pride to leto postava o „kmetjskih domovih“ na vrsto. Kakošna bo ta postava, bomo že potlej povedali, kedar pride v razgovor. Priporočala jo je tudi kmetijska enketa (posvetovalni shod kmetov) v Ljubljani, torej smemo verjeti, da bo kmetjskemu stanu na korist.

Tudi se sliši, da pride na vrsto nova postava zoper pijančevanje, zoper žganje iz slabo prekuhanega špirta, in zoper ponarejanje jestvin. Vse te postavbe bojo kolikor toliko tudi kmetom na korist. Pa vendar vse postavbe ne morejo pomagati ničesar, ako ni pravega krščanskega duha med ljudmi. To pa bi donašale katoliške šole.

Kaj nam novo leto sicer še prinese, to je le Bogu znano. Zdaj se mnogo govori, da bo vojska;

Bog nas je obvaruj! Res so strune močno napete med Francozom in Nemcem, med našim in Rusom; Lah mora pa tako povsod zraven biti. Srčno želimo in upamo, da bi se modrosti našega svitlega cesarja posrečilo, da našo Avstrijo obvaruje vojske. Vsaka vojska je velika nesreča. Ali po naših mislih bi bila vojska z Rusom, ki je bil vselej naš prijatelj, vsega obžalovanja vredna. Naj pa pride, karkoli hoče, mi Slovenci si bomo najboljši del izvolili, ako svojo osodo izročimo Božjej previdnosti. V tem smislu kličemo tudi vsem svojim častitim bralcem: srečno novo leto!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Praznovanje papeževe zlate meše.) Prvi den novega leta je bil den slave za namestnika Kristusovega na zemlji. Sv. Oče Leo XIII. — zlatomešnik — je v pričo mnogobrojnih tisočev zbranih katoličanov daroval zlatomešni dar, na kateri se je v duhu oziral ves svet. Slovesno so obhajali ta dan tudi Slovenci, posebno na Kranjskem sijajnejši, kakor marsikje drugod. Pokazali so, da so zvesti sinovi svete cerkve, popolnoma vdani sv. Očetu, ki skrbi po očetovo enako za vse narode, ki je svojo ljubezen do Slovanov pokazal posebno s svojo okrožnico, v kateri je ukazal, naj se po celem krščanskem svetu slavita in čestita slovanska apostola, sv. Ciril in Metod. Tudi v Celovcu smo čestito obhajali papeževo petdesetletnico 29. decembra. Premil. knezoškof dr. Jožef Kahn so peli ob 10. uri veliko mešo, pri kateri je bil navzoč tudi mestni župan Franc Erwein. Po dokončanej službi Božjej je bilo zborovanje v hiši katoliških rokodelskih pomočnikov, ktereга so se udeleževali katoličani od vseh strani naše škofije. Govorniki so v živih besedah povdarjali, kako skrbi papež Leo XIII., da bi se utrdila krščanska ljubezen med ljudmi in da bi se zboljšale razmere družbinskega življenja. Iz raznih krajev so dohajali brzjav, v katerih so izrekli verni svojo udanost in spoštovanje do sv. Očeta.

Zbrani katoličani so poslali tudi po brzjavu svoja srčna voščila sv. Očetu, ki se je za čestitanje ljubeznivo zahvalil v tem-le telegramu: „Sv. Očetu je bil dokaz ljubezni in udanosti, katero ste mu naznanili po brzjavu, prav prijeten. Zato se srčno zahvaljuje vsem vernim krške škofije in njihovemu višemu pastirju ter jim podeli iz vsega srca svoj apostolski blagoslov.“ *M. card. Rampolla.*

Bog ohrani zlatomešnika Leona XIII. še mnogo let v blagor človeštvu in slavo katoliške cerkve!

Iz Celovca. (Pomanjkanje duhovnov. „Marijanišče“.) Duhovnov pomenjuje v krški škofiji od leta do leta več. Po najnovjšem šematizmu je brez duhovna 83 far in kuracij, izpraznjenih kaplanij in beneficij je 135. Umrlo je v preteklem letu 19 duhovnov, na novo v službo stopilo jih je pa le 7. Zlatomešnikov šteje naša škofija 15. V novem letu postanejo zlatomešniki čast. gospodje: Andrej Alijančič, stolni korar v Celovcu; Alojz Fischer, župnik pri mestni glavni fari v Celovcu; Ignac Götzl, penzionist v Pliberku; Ferdinand Gotsch, župnik v Rangsdorfu; Ignac Herbert, penzionist v Gradcu; Gregor Schellander, stolni korar v Celovcu; Jož. Šluet, dekan v Velikovcu, in Anton Valentinčič, prošt Podkrnosom. Bogoslovcev je letos v semenišču vкуп 57, in sicer: v četrtem letu 9, v tretjem 9, v drugem 13 in v prvem 26. Da bi pomenjkanje duhovnov odvrnili, so premil. knezoškof razširili „Marijanišče“, v katero sprejemajo dijakе, ki se hočejo po dokončanih latinskih šolah posvetiti duhovnemu stanu. Letos so sprejeli v „Marijanišče“ 59 gojencev. Da bodo imeli prostorno in zdravo stanovanje, bodo za ta zavod zidali novo hišo, kamor bodo pozneje sprejemali lahko še več učencev, ako bodo pripuščale denarne moči. Pod duhovnim varstvom se bodo izrejali tukaj v krščanskem duhu mladenči, ki imajo nekđaj postati vaši dušni pastirji in učeniki. Podpirajmo vsak po svoji moči to blagonosno početje, iz kterega bo izviralo ob svojem času obilno duhovnih dobrot po celi naši škofiji.

Iz Sent-Jakoba v Rožu. (Razdelitev občine in šolska zadeva.) Poročal sem vam zadnjič, da je bil tukaj g. okr. glavar iz Beljaka in da so obč. svetovalci trdni ostali pri svoji prošnji za slovensko šolo. Po svoji obljubi vam danes o tem nãdrobneje sporočim. Gosp. okr. glavar je vprašal šolskega načelnika g. Nagelna, če imajo svetovalci kako pritožbo zoper šolo? Načelnik je odgovoril: „Druzega nič, ko to, kar smo zapisali v prošnjo, da se namreč slovenščina premalo goji.“ Gosp. glavar pa je djal na to: „Saj slovensko se naučijo otroci tako doma. Kar vi tirjate, ne bote nikoli dosegli.“ Že večkrat je „Mir“ razkladal, kako prazen je ta pregovor, da se otroci slovensko že doma naučijo. Doma se naučijo le za silo govoriti, pa prave, lepe pismene slovenščine še ni, pisati in brati po slovensko pa se ne naučijo doma, za to so pa šole. Saj se tudi nemški otroci že doma naučijo govoriti po nemško, in vendar je šola spet koj nemška, da se naučijo v svojem matrnem jeziku pisati in brati, pa tudi tako govoriti, kakor se v bukvah bere, tedaj lepo, pismeno nemščino. Tudi mi hočemo, da bi naši otroci znali v svojem slovenskem jeziku ne samo lepo govoriti, ampak tudi brati in pisati, zato so pa slovenske šole potrebne.

Dne 16. novemb. je bila potem občinska seja. Najprej je prišla v razgovor delitev občine. Odborniki so bili razun enega vsi zoper razdelitev. Toda gospóda v Rožeci hoče imeti svojo posebno občino, in g. glavar jim je že obljubil, da jo bojo dobili. Naj jim dobro tekne! — Potem je prišla šola na vrsto. Gosp. glavar je govoril, kako nam je nemščina potrebna in da hočejo Slovenci povsodi, kamor pride, nemško šolo imeti. Potem

je rekel: „Kdor ima kaj zoper sedanjo šolo, naj vstane.“ Kakor bi trenil, vstali so vsi odborniki. To je glavarja osupnilo, ker je menda mislil, da sta samo g. Janežič in obč. tajnik g. Otovic za slovensko šolo. Gosp. Otovic mora biti zelo počrnen v Belaci, kajti njega g. glavar ni pustil nič govoriti. Gosp. Janežič Jože pa je srčno branil slovenske pravice in g. glavarju večkrat z besedo segel do živega. Ko je g. glavar videl, da zastran šole nič ne opravi, je pustil to stvar.

Čudno pa je, da se moramo mi Slovenci toliko pravdati za slovensko šolo, Nemcem pa dajo nemške šole brez vsega prepira. Tudi za mnoge Nemce bi bilo dobro, ko bi slovensko znali, pa vendar jim nihče ne usiljuje slovenskih šol. Za vse bi morala biti enaka pravica.

Iz Bajtiš. (Nesreča.) V Žehtari pri Bajtišah si je drvarski mojster M. Kelih zlomil nogo, ko se mecesno sekali za Humberški most. Pri tem je še dva sežnja znak padel navzdol. Še sreča, da se ni ubil.

Iz Kotmare vesí. („Bauernbund“ in slovenski kmeti.) Ako bi bila kaka kazen za terpinčenje slovenskega jezika, potem bi g. Kirschnerja, Razajevega sina, zadela huda kazen, da on kmetom pošilja oklice v tako strašni slovenščini. Če je on slovensko že pozabil, pa ne sme misliti, da tudi mi nič ne znamo. Še prosti pastirji govorijo bolj čisto slovenščino, toliko več pa se mora taka pisava pristuditi takim kmetom, ki prebirajo slovenske bukve in časopise. Tako spačenegega jezika, kakor nam piše „bauernbund“, da je vsaka druga beseda nemška, vendar ne najdeš nikjer na slovenski zemlji, tudi ne na nemški meji. Vsi kmeti, ki so te oklice brali, so se temu jeziku le posmehovali.

Mi pa tudi ne moremo prav verjeti, da bo ta „kmečka zveza“ kmetom kaj pomagala. Niso močje za to. Prej so zmirom vpili, kaka nesreča bo za kmete, če ne bo voljen Laks, ampak Pino. No, zdaj imajo svojega Laksa, kaj pa jim je že pomagal? Mi še nismo nič brali, da bi bil na Dunaji kaj govoril ali storil za kmete. Le toliko slišimo, da glasuje vedno z nemškimi liberalci, med kterimi pa je prav malo kmetiskih prijateljev. Če je „kmetiski zvezi“, pardon „pavernpundu“, kaj za to, da kmetom pomaga, zakaj niso namesto Laksa izvolili takega poslanca, ki bi znal tudi dobro govoriti in potegovati se za kmete? In zakaj Laksu niso naročili, da bi osnoval posebno kmečko stranko v državnem zboru? To mora vendar vsak sprevideti, da v družbi nemških liberalcev ne bo nič dosegel za kmete. Ti imajo vse druge skrbi. Večidel pa so gospodje, ki imajo svojo barko že na suhem in jih kmečke težave nič ne pečejo.

Nedavno sem bral v nekem štajerskem listu, da je Mariborski „bauernbund“ poslal prošnjo na svitlega cesarja, naj bi se davki spet s poljskimi pridelki plačevali namesto v gotovem denarju. To bi bilo že prav in lepo. Prav težko spravi kmet svoje pridelke v denar. Za žito skupi komaj toliko, kar mu stane delo. Kedar je treba plačati davek, je pa zmiraj trda za denar. Zato je priporočal „Mir“ že davno, naj se napravijo kmečke zadruge. Te bi priskrbele, da bi kmetje s svojimi pridelki lahko zalagali državo in da bi vozil

žito v državne zakladnice. Dobiček, kterega imajo pri žitnej kupčiji zdaj mešetarji, bi ostal potem lahko kmetom in državi.

Iz Žabnic. (Lambert Ferčnik †.) Pretekli Božični prazniki so bili žalostni za Žabensko faro. Zgubili smo ljubljene dekana in župnika Lamberta Ferčnika. Skorej celo leto je bolehal blagi rajni. V jeseni je toliko okreval, da smo upali, Bog ga nam bo še dalje ohranil. Ali božja volja je sklenila drugače. Na predvečer Božičnega praznika je po opravljeni sv. meši nagloma izdihnil svojo blago dušo, ko je opravljal ravno svoje duhovne molitve. Zgubila je Žabenska fara vnetega dušnega pastirja, duhovščina zvestega prijatelja in modrega svetovalca, cela škofija pa je zgubila v njem kinč svojega duhovenstva. Kako je bil rajni obče spoštovan in ljubljen, je pokazal njegov pogreb, ki je bil 27. decembra. Prišlo je 20 duhovnov iz 8 dekanij, ki so ga spremljali k večnemu počitku. Cela Žabenska fara in mnogo znancev in prijateljev iz kanalske doline in drugih oddaljenih krajev se je udeleževalo slovesnega pogreba, kakoršnega že davno ni bilo videti v Žabnicah. Ob 11. uri je bilo končano opravilo za rajnega, kterega so prinesli v farno cerkev. Trbiški župnik in dek. svetovalec gosp. Mat. Kues je v lepem in ginljivem govoru popisal izgledno življenje in delovanje blagega rajnega. Nobeno oko ni ostalo suho. Saj je pa bil tudi pokojni pravi oče celi fari, v kateri je pastiroval celih 23 let. Koliko dobrot, dušnih in telesnih, je v tem času delil, to ne more popisati moja okorna roka. Ves vnet za čest Božjo in dušni blagor njemu izročeni je priskrbel vse, kar jim more biti v dušno srečo. Kdorkoli je iskal pri njemu sveta in pomoči, nihče ni stopil zastoj čez prag njegove hiše. Kako marljivo je rajni skrbel za Božjo pot device Marije na sv. Višarjih, je znano vsem, ki so kdaj obiskali ta sveti kraj. Zato ga je pa Bog tudi rad imel in mu dal tako lepo smrt. V molitvi ga je poklical sebi, da mu da večno plačilo. Nam, ljubi Lambert, si bil drag v življenju, ohranili ti bomo blag spomin tudi v smrti. Večna luč naj ti sveti!

Iz Brda na Zili. (Naša šola.) Na Brdu imamo novo šolsko hišo. Ker pa je postala v zadnjih letih šola dvorazredna, sklenilo se je šolsko poslopje povečati. Koliko to razširjenje stane, ne vem. Znano pa mi je, da dobi naša šola od nemškega šulferajna — tisoč goldinarjev podpore. Res je, da naši kmetje niso bogataši, a da bi ne bili v stanu spraviti tisoč goldinarjev vkup, to pa ni res. Šolska hiša stane nas 4000 gld. in te smo spravili vkup brez nemškega — šulferajna. Zdaj se pa pri razširjanju hiše za eno izbo že nemški šulferajn, kteri posebno nam koroškim Slovencem rad — pomaga — za podporo prosi. Ali je to sploh potrebno? Ali je šola še premalo nemška? Ali bojo na Brdu za ta denar otrokom mar pamet kupovali? Ali še to ni zadosti, da otroci že v prvem polletju dobijo nemški križ na rame? Ako se pa je sklenilo prositi za denar ali podporo, ali bi ne bilo mogoče prositi pri našej družbi sv. Cirila in Metoda? Od svojega bi dobili svoje. Namen nemškega šulferajna na Slovenskem se mi pa zdi jako nespameten in škodljiv. Ako pa misli nemški šulferajn s pomočjo naših Judežev nam jezik iz ust izrezati, naj si zapomni, da so prišli vsi — hvala

Bogu — za 40 let prepozno. Mi mladi se smejimo temu početju in povemo, da je ves vaš trud zastoj. Ako nam zaprete učilnice, oklenili se bomo tembolj naših društev in sami bomo svoje otroke gojili dokler ne bojo napočili boljši časi. Ne mislite, da ste nas spravili ob pogum in zavest. Če tudi ste sprosil za našo šolo „izraelski blagoslov“. Na načelnika našega šolskega sveta pa vrže ta prošnja čudno luč. Kdo da je ta gospod, naj se bralci „Mira“ sami prepričajo. Njegovi vrstniki se obnašajo bolj dostojno v takih slučajih. Svetujem mu, naj na Brdu večkrat rabi besedo „ne“, kajti beseda „ja“ je nam in njemu že mnogo škodovala.

Iz Slov. Plajberga. (Posojilnica) v Slov. Plajbergu bo v nedeljo pred Svečnico — 29. prosinca — ob treh popoldne v načelnikovi hiši, pri „Pošnikarju“ imela svoj letošnji občini zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo letnega računa. 2. Volitev načelnikstva in računskih pregledovalcev. 3. Predlogi posameznih udov. — Posojilnica šteje v celem 24 udov z 31 deleži po 5 gld. Hranilnih vlog leta 1887 je dobila: 1517 gld. — Posodila je: 1545 gld. Počasi sicer raste in se razvija, pa vsaj tudi drugače ne more biti. Slov. Plajberg ni mesto ali trg, ampak odsamljen in raznešen kraj med gorami; ljudje so bolj ubogi in redko vsejani; nekterim je korist posojilnic še premalo znana, drugim pa trn v očesu. Ali dobra in resnična volja premaga z božjo pomočjo in združeno močjo časa vse zapreke.

Iz Straje vesi. (Kdo jih je pooblastil?) V časniku „Fr. Stimmen“ berem, da so prišli nekteri občinski svetovalci iz Straje vesi v Celovec in se dež. šol. совету zahvalili za to, da je predstavil g. učitelja Wieltchnig-a. Jes sem pa tudi odbornik naše občine, in meni nič ni znano, da bi bila taka zahvala prišla v razgovor. V imenu občine se tedaj že niso mogli zahvaliti, ampak le vsak v svojem imenu, če je sploh kaj resnice na tem.

Iz Šaleške doline na Štajerskem. (Železnica.) V našem kraju so vsi veseli, da dobimo železnico, ki se bo že to leto začela zidati iz Celja preko Žalca in čez savinsko v šaleško dolino do Šoštanja in Velenja. Deželni zbor je namreč dovolil 175.000 gld. podpore. Zdaj bomo naše pridelke ložej spravili v denar in naše posestva postanejo več vredna. Tudi se bo začel kopati premost, in veliko ljudi bo pri tem delu našlo svoj kruh. V naši dolini so namreč našli celo goro premoga, pa brez železnice bi bil ves obležal neporabljen, ker je voznja z uprežno živino predraga. Zato pa se je g. Lapp, čigar je premogova jama, toliko poganjal za železnico, in brez njega bi je tudi ne dobili, čeravno so mnoge občine prosile za njo. Čez nekaj let pa se bo železna cesta gotovo podaljšala do Slovenjega Gradca in do Dolnjega Dravbrega na Koroškem, in to bo gotovo na korist tako nam, kakor Korošcem.

Iz Ogersko-Štajerske meje. (Hud poštar.) Gosp. Haderlap mi pošilja po več iztisov „Koroških zavol“ in je dotično številko na adresu zapisal. Zavol tega pa me je poštar hotel o globo obsoditi, čeravno je bila pošiljatev zadostno frankovana. Ko sem se branil plačati, grozil mi je celo z ječo! Tega do zdaj pa še nisem vedel, da imajo poštarji

tudi pravico, koga obsoditi v ječo. Obrnil sem se do g. Haderlapa, in ta je poštarju pisal menda ojstro pismo, kajti zdaj je vse tiho o globi in o ječi. Naj bi mi tisti poštar rajši moja pisma bolj hitro dostavljal!

Iz Gorice. (Nemščina se usiljuje tudi že nam!) V naši Goriški deželici je 120.000 Slovencev in 80.000 Lahov in Furlanov; na tri Slovence prideta dva Laha. Nemcev pri nas skoraj nič ni. Male ali ljudske šole smo imeli do zdaj Slovenci slovenske, Lahi pa laške, in sicer le šestletno šolo, ne osemletno, kakor vi Korošci. Tako smo imeli še precej dobro uravnane šole in smo bili z njimi zadovoljni. Zdaj naenkrat pa je deželni odbornik Gasser v deželnem šolskem svetu predlagal, naj se po vseh naših šolah uči tudi nemščina, in dež. šol. svet je to potrdil. Proti temu sklepu pa se vzdiguje po celi deželi velika nevolja. Deželni poslanci, tako slovenski kakor laški, so se moško po robu postavili proti temu sklepu in trdijo, da ni postaven, kajti nemščina pri nas ni deželni jezik. Poslanec Gasser je odložil poslanstvo, ko je videl, da je vse proti njemu. Zdaj smo pa radovedni, na katero stran se bo nagnila vlada?

Deželni zbori.

Gorica. Deželni poslanci, slovenski in laški, protestirajo proti sklepu dež. šolskega sveta, da naj se uvede nemščina kot obligatni predmet v ljudske šole na Goriškem. Posl. Gasser je odložil svoj mandat, ko je videl nevoljo, ki jo je zbudil s tem predlogom. — Občina Ajdovščina prosi za uravnavo potoka Lokavščeka. — Ker je v mnogih delih dežele veliko pomenjkanje zavoljo lanske suše, zato se naprosi vlada, naj se loti javnih, potrebnih stavb pri rekah, železnicah in cestah, da bo ljudstvo vsaj pri tem kaj zaslužilo. Tudi prosi dež. zbor, naj se za to leto znižajo davki.

Trst. Deželni zbor se huduje nad slovenskim uknjiževanjem v zemljiščne knjige. Slovenski poslanec Nabergoj se potegne za pravico slovenskega jezika.

Poreč. Slovanski poslanec Spinčič toži, kako se zanemarjata hrvatski in slovenski jezik v šolah. Prazne ugovore laških poslancev pobija temeljito tudi dr. Volarič.

Ljubljana. Zavrže se prošnja učiteljev, naj se jim zviša plača. Za sedaj tega ne dopušča denarno stanje dežele. — Zaradi nemške šole v Ljubljani vname se živ razgovor. Slovenski poslanci se izrečejo, da ta šola ni potrebna, ker ima premalo otrok in še ti so večinoma slovenski; torej ni potreba, da bi se razširila na dva razreda.

Gradec. O vladni predlogi zarad okrajnih zdravnikov po deželi letos še niso hoteli nič skleniti, akoravno se je posl. Vošnjak gorko za to stvar potegnil, ker je res, da zdravniki tiščijo le v mesta, po deželi jih pa ni. Sklepalo se bo o tem prihodnje leto. — Da se odpravijo potepuhi ki se dela bojijo, nasvetovalo se je, naj se napravijo po vsej deželi take oskrbovalne postaje, kakoršne so v dolnji Avstriji in so se tam dobro obnesle. Vandrovcem in potepuhom ne dajo nikjer nič krajcarjev, ampak pokažejo jim to postajo za revne popotnike; tam dobijo jesti, morajo pa zato nekaj

časa drva cepiti, ali kaj družega delati. Potepuhom delo ne diši, zato se ogibljuje takih krajev in zmanjša se število taci, ki se klatijo brez dela po deželi in nadlegujejo ljudi za milodare. Tudi o tem se bo sklepalo še le prihodnje leto. (Tudi koroški deželni zbor se je razgovarjal o tej napravi.) — Slovenski poslanec Miha Vošnjak je tožil, kako slaba se godi vinogradnikom. Davka plačujejo veliko. Razun tega jim pa delajo judje veliko kvara pri kupčiji s svojimi umetno ponarejenimi vini, ktere po ceni prodajajo na Koroško. Sicer imamo postavo, da se ne sme delati in prodajati tako iz raznih, slabih zmesi narejeno, škodljivo in prazno umetno vino, toda postava se ne izpolnjuje. Cesar-ski namestnik je obljubil, da bo take kaznoval, ako se mu naznanijo.

Celovec. Dovolj se 3000 gld. kmetijski družbi, da jih porabi kot darila (premijske) za najlepše plemenske junce. — Ko se je dovolilo 1000 gl. podpore za otroško zavetišče v Weiern, izrekli so mil. g. knezoškof svoje obžalovanje, da se na tem zavodu izgojajo otroci v protestantskem duhu. — Knjiga v poduk občinskim tajnikom izdala se bo prihodnje leto. — Zbor pritrdi prošnji občine Kleinkirchheim, da se izloči iz okr. glavarstva Spital in se pridruži Celovškemu okraju.

Praga. Deželni zbor hoče ustanoviti deželno banko. — Nemških poslancev še vedno ni v zbor. Vlada in Čehi so jih skušali pregovoriti, naj bi ustopili, toda stavili so take pogoje, katerih ni bilo moč sprejeti. Rekli so, da se mora po nemških krajih dežele vse po nemško pisati, tudi za Čehe, ki živijo med Nemci; narobe pa se mora za Nemca povsodi pisati nemški, naj živi tudi sredi Slovanov. Čehi pa hočejo „enako pravico za vse“, in so odbili to ponudbo. — V spomin 40letnice, kar že vladajo sedajni svitli cesar, dovoli zbor 500.000 gld. kot začetek zaklada, iz kterega se bojo podpirali posli.

Brno. Tudi v Moravskem zboru je bilo veliko prepira zavoljo šol. Moravci ne marajo za nemške šole in nemške učitelje.

Inomost. Zbor se je z vlado sprl zavoljo živinskih sejmov.

Kaj dela politika.

Vedno še visimo med vojsko in mirom. Časniki vse sorte ugibajo, ne ve pa nobeden nič gotovega. Eni mislijo, da se bo vse z lepa poravnalo, drugi pa kažejo na vojne priprave, tako v Rusiji, kakor v Nemčiji in Avstriji. Ruski listi kažejo več sovraštva do Nemčije, kakor do Avstrije. Sumničijo namreč Bismarka, da je on Koburžanu pogladil pot v Bolgarijo. Kakor piše ruski list „Novo Vreme“, se Rusija ne jezi toliko nad Koburžanom, temveč le nad tem, da je sploh zamogel kak princ zasesti bolgarski prestol brez ruskega dovoljenja. Dolžijo pa Bismarka, da je on s svojimi spletkami pripravil Rusijo na Balkanu ob vso veljavo, zato se obrača jeza ruskega dvora zoper Nemčijo; Rusija je diplomatsko premagana, zato trka na meč. To je najbrže ključ sedanjih zmešnjav in vojne nevarnosti. Z Avstrijo pobotal bi se Rus morda z lepa, ko bi ta hotela popustiti zvezo z Nemčijo. Da Bismark di-

plomatično (s peresom) zmaguje, kaže nam srbska ministerska kriza. Rusom prijazno ministerstvo Rističevu je moralo namreč odstopiti, in na krmilo srbske države pridejo radikalci, ki obehtajo, da hočejo zunanjo politiko obračati po željah kralja Milana, ki Rusom ni prijazen. To bo pa Ruse še bolj razdražilo. Zato je le malo upanja, da se mir ohrani. Čez tri dni, ko imajo staroverci novo leto (13. jan.), pričakuje se izjava carjeva. Takrat znamo kaj več zvedeti, kaj car namerava.

V notranji politiki je le malo novega. — V kratkem se zopet snide državni zbor, in čuje se, da bojo nemški konservativci predlagali novo šolsko postavo. Za Slovence bi bilo pač bolje, da bi imela duhovščina več oblasti v šoli, ta bi nam bila bolj pravična. Ako res pride do nove šolske postave, naj tudi slovenski poslanci stavijo svojo predloge.

Gospodarske stvari.

Omrtvica pri svinjah.

Ta bolezen ni ravno redka pri svinjah. Žival ne more stopiti na zadnje noge in vlačí zadnji del života za seboj. Žival žre, kakor prej, ter se jej nič ne vidi, da ima bolečine. Žival res nič ne čuti bolečin, ker jej živi v zadnjem delu trupla otrpnejo. Od kodi pride ta bolezen. Navadno pravijo, da ima žival črve v obistih; včasih je to res, pa redko. Ta črv se res nahaja včasih v svinjetu, pa nikoli brez jaje. Črv je 3 do 6 centimetrov dolg in tenek ko nit. Najde se v jetrih, v hrbtišču in v masti. Če pa jajec ali iker ni v svinji, potem ta bolezen ni od črva; žival je bolna na živcih, in zato jej jed ne tekne. Ta bolezen pride rada od že kisle, raztopljene in prestare hrane, posebno če svinje ne dobijo trave (detelje) ali repe v mes. Tudi ni zdravo, če se živali preobjejo. Prasci včasih kar nagloma crknejo, če se jim daje kislega mleka, kar se ga jim ljubi. Preobilna jed se jim namreč vleže na pljuča in jih tako zaduši; ob enem pa se vname mozeg v hrbtišču ali pa kožica ob njem. Včasih pride tudi voda v možgane in zamori živec, ki drži od glave skozi hrbet v zadnji del života, in tako zadnji konec otrpne, in to se imenuje omrtvica.

Če pride bolezen od preobilnega žrenja, ozdravi se najbolje, ako živali par dni nič ali le pičlo jesti daš. Pač pa jej daj frišne vode ali pa prav redke, kuhane polivke, in kake pol žlice žvepleno kislega železa v pijačo, toda le enkrat na den. Tako si želodec počije. Dobro je tudi popek in ledja s terpentinovim ali goričičnim oljem namazati.

„Slov. Gosp.“

Za poduk in kratek čas.

Posojilnice, zakaj so potrebne.

Najbolje bi pač bilo, da bi nobene posojilnice ne potrebovali, to se pravi, da bi bili slovenski kmetje tako premožni, da bi nikoli nič ne iskali na posodo, in ako bi kateri v zadrego prišel, da bi mu sosed brezobrestno posodili, kolikor potrebuje. Včasih je res tako bilo. Kmet je imel

majhna plačila: dayki so bili nizki, posli dober kup, obleko si je sam naredil, po nepotrebnem je malo zapravil, žganja niso pili, vino pa le o posebnih priložnostih. Zato niso imeli dolgov, marsikteri je gleštal pri hiši še nekaj trdih tolarjev. Če je pa le koga nesreča zadela, priskočili so mu sosed na pomoč, z blagom so pomagali zastoj, za posojeni denar pa niso terjali obresti ali činžev.

Zdaj so prišli pa vse drugi časi. Kmetovi stroški so silno veliki, tako za davke, kakor za posle in obleko; nekatere stroške, kakor za tobak, pijačo, drago obleko itd. si pa kmet še sam naklada. Dohodki pa niso nič večí; saj so žitne cene še slabejše, ko pred leti. Tako se ni čuditi, da je kmet siromak postal, da je zlezal v dolgove. Prej je le redko kateri na posodo iskal, zdaj pa že skoraj vsak. Prej je pri sosedu lahko pomoč dobil, zdaj pa težko, ker navadno sosed sam nič nema in bi sam rad posojilo-vzel, ko bi ga mogel lahko dobiti.

Brez obresti na golo mož besedo pa že sploh nobeden nič več ne posodi. Ako tedaj kmet v zadrego pride, kar se v naših časih pogosto zgodi, preli mu dvojna nevarnost: ali mu precej vse prodajo, ali pa se mora zadolžiti pri kakem denarnem špekulantu, t. j. človeku, ki posojuje na visoke obresti ali pa s kakim drugim sebičnim namenom. Ta potem kmeta žuli do bele kosti, in kedar se že začne za denar bati, mu vendar vse proda. Včasih se kmet zadolži pri tujih zavodih ali pri tuji gospódi v mestu, ktera Slovincem ni prijazna. Tak zadolžen posestnik je klavern in pobit in brez poguma; o njem pravi pregovor: „Kdor je dolžan, je na zdravem telesu bolan.“ On ima dvojen davek, ker mora zraven vseh drugih davkov in stroškov še skrbeti za obresti; pri tem pa noben den ni varen, da ga upnik ne prime in ne požene od hiše.

Iz vseh teh uzrokov so v naših časih postale posojilnice potrebne. Sicer mora dolžnik tudi pri posojilnici plačevati obresti. Vendar se mu ni bati, da bi domačini, ki so odborniki posojilnice, z njim pretrdo ravnali: ako le obresti poravna, ga bodo za kapital že počakali. Tudi ostane politično svoboden, saj je dolžen le domačemu zavodu, kjer so možje njegovega mišljenja. Ako je pa kmet zadolžen pri naših političnih nasprotnikih, ga imajo tudi pri volitvah in sploh v politiki na svojej ujdí. Včasih se čudimo, kako trdo slovenski kmet naše nasprotnike hvali, vse slovensko pa zaničuje. Pa nikaar se ne čudimo, ampak vprašajmo ga rajši, če ni morda pri nasprotnikih zadolžen? Gotovo bo to, ali pa sicer kak dobiček od njih ima. Vse take ovire se morajo odpraviti, če hočemo, da bi slovensčina lepo napredovala. En pomoček zoper to pa so posojilnice. Sicer se dobi tudi pri hranilnicah denar na posodo; toda ta pot je silno težavna in draga. Dajejo le na prvo hipoteko, prošnjo za posojilo mora pisati advokat ali notar, potem pridejo posestvo cenit in cenilno komisijo je treba plačati; če je že prej kak dolg uknjižen, se mora zbrisati. To vse požre silno veliko denarja. Za male svote se tedaj ne splača, iskati pomoči pri hranilnici. Pri manjših potrebah so posojilnice veliko bolj pripravne. Tukaj ni treba uknjiženja, zadostuje dolžno pismo, brez vseh potov in stroškov se denar brž izplača. Pri posojilnicah zato ni treba toliko pisarij, ker odborniki posojilnice itak poznajo

vse sosedo in vedó, kdo je zaupanja vreden in kdo ne; sicer pa tudi ne posojujejo tako velikih svot, da bi jih posestnik ne zmožel, ampak le za naglo potrebo.

Posojilnice se priporočajo pa tudi za take, ki si hočejo kaj prihraniti. Ako ti denar v skrinji leži, ti ne nese nič obrestij; morda še pred tatovi ni varen; ako ga pa komu posodiš, kdo vé, če ga dobiš nazaj? Včasih so posli posojevali gospodarjem. To se zdaj pa zmirom redkeje dogaja, kajti zavolj slabih časov in obilnih stroškov so gospodarji zmirom v denarnih zadregah in še obrestij ne morejo plačevati, toliko menj da bi povrnili posojeni kapital. Za dobroto imaš potem tožbe, in včasih se še iztožiti nič ne dá. Zato nosijo posli svoje prihranjene krajcarje rajši v hranilnico. Tam se jim nabirajo obresti, in denar lahko vzdignejo, kedar hočejo. Vendar pa so hranilnice prerediteljne in za marsikoga predač. V posojilnici je denar ravno tako varen in navadno nese še nekaj več obrestij. Uložnik si prihrani daljno pot do hranilnice. Tudi so hranilnice večidel v rokah naših nasprotnikov; z denarjem slovenskih uložnikov podpirajo dostikrat ravno take naprave, ki so Slovincem sovražne, kakor na pr. nemški šulferajn. To vsacega razumnega Slovence v srce boli, da nas tepejo prav z našim lastnim denarjem. Za slovenske naprave take hranilnice nič ne dajo, še na naše siromake primeroma premalo priletí. Nasprotno pa slovenske posojilnice podpirajo slovenske študente in koristne naše družbe in naprave. Res je za dolžnike trdo, plačevati obresti; imamo pa vsaj to tolažbo, da ta denar med nami ostane; obresti namreč dobivajo naši uložniki, kar pa posojilnica dobička naredi, oberne se spet nam v prid.

To so pglavitni uzroki, zakaj moramo pohvaliti naše posojilnice, in skrbeti, da jih bo zmirom več.

Smešničar.

Nek mladeneč je jedel jerebice. Praša ga njegov prijatelj: „Ali imaš preveč denarja, da delaš tako potrato in ješ tako drago jed?“ „Kaj potrata?“ praša mladeneč, „prešiča ne dobim spod dvajset rajniš, jerebico pa za deset grošev. Ali niso jerebice boljši kup?“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Za tretji zvon v Ukvah so svitli cesar darovali 100 gld. — „Kmetska zveza“ (Bauernbund) imela je svoj zadnji shod v Velikovcu 27. decembra. Med drugim se je ugrabilo tudi, da bi morda kazalo, izdajati časnik družtva tudi v slovenskem jeziku, po enkrat na mesec. Kako je pa to, ko so vendar zmirom trdili, da koroški Slovenci že vsi znajo nemški? — Plesali so na Štefanovo, tedaj še v prepovedanem času, v Lurnbichelnu pri Špitalu, se stepli in enega oklali do smrti. — V Volšpergu je toliko ulomov in tatvin, da ne vejo, kako bi se ubranili tatov. Ko bi bilo to med Slovenci, kako bi nas spet črnili! — Pri Št. Donatu je zmerzil 35letni Finsterwalder. — V Velikovcu pri „Thorandu“ je udaril hlapec nekega konjskega kupca iz Košentavra z

nožem tako hudo po sencih, da je kmalu potem svojo dušo izdihnil. — V Borovljah imajo spet delo. Naročenih je tam 690.000 oddelkov za nove puške. Izdelati jih morajo do sred februarja. — Presvitli cesar so pomilostili veliko jetnikov na Ljubljanskem gradu in Garstnu, ki so delali pri poravnanju hudournih potokov v Zilski dolini na Koroškem. — Celovška kupčijska zbornica se poteguje za novo železnico iz Celovca čez Ljubelj v Loko. — V Vovbrah dobijo pošto. Vsaki den bo zahajal pismonos v Velikovec. — V Lipi pri Podkloštru se je obesila 19. decembra 49 let stara Monika Mikele. — V Blačah si je prerezal v noči od 23. do 24. decembra gostilničar J. Sommer vrat. Ker ni bil pri priči mrtev, se je pa obesil. Zapustil je vdovo in več otročičev. To je sad neverstva. — V Kortah so se spet prikazali volkovi. V preteklem letu so podavili v planinah na koroško-štajerskeji meji več kot 100 ovac in 3 junce. — Ruske slovnicne se zdaj v Celovcu dobro prodajajo. Častniki so dobili povelje, učiti se ruščine. — V Kotmari vesi so dobili nove občinske table, pa slovenščina na njih ni našla prostora. Več prihodnjic. — Do smrti pobila se je 72letna dekla Osterman v Rutah pri Trbižu. Ta pridna ženska je služila 56 let in sicer v tem dolgem času samo pri treh gospodarjih. Takih poslov je dandanes pač malo.

Na Kranjskem. Pomožni uradniki ali pisarji v Ljubljani so imeli shod. Pristopili so k podružnici uradniškega društva in hočejo odslej bolj poganjati se za svoje stanovske koristi. To je pač potrebno, kajti vsak stan ima še kako zaslobo, le pisarji so brez vse gotovosti in brez pomoči v sili. — Ženska družba sv. Vincencija za podporo revežev, ktereji na čelu stoji grofinja Auerspergova, prav lepo in blagonsno deluje. 30 revnih deklet ima v svojem zavetju, 18 v šivalni šoli in 15 v poselski šoli. Do 100 revnih podpira z živžem. Dohodkov je bilo to leto 2612 gld. Res lepo! — Prihodnjo vigred izide zopet „Pedagogijsko letnik“, ki ga izda pedagogijsko društvo v Krškem. Priporočamo ga učiteljem. — Vlak je povozil Miho Jagra, Ljubljanačana, v Brežah na Koroškem. Umrl je v Šent-Vidu. — Pri Šent-Petru je vlak povozil dva delavca. — „Slovan“ bo nehal izhajati. Izide pa v Ljubljani nov časnik z imenom „Slovanski Svet“, dvakrat na mesec; stal bo 3 gld. za celo leto. — Na Silvestrov večer (starega leta den) so Ljubljanačani razsvetlili vse hiše na šest zlati meši sv. Očeta. To naj bo povedano judovskim in nemškim listom, ki so zadnji čas trobili po svetu, da Slovenci niso zvesti katoličani. Naj gredó brezverce iskat drugam, na pr. v Trst in Gradec! — Med Ljubljano in Nabrežino je toliko snega, da železnica ne more naprej. Najetih je mnogo kidačev za sneg. — V Ljubljani bojo zidali novo otroško bolnišnico. — V Starem trgu pri Ložu snujejo posojilnico. Prav je! — Okr. glavar v Logatecu je začel preganjati oderuhe. Dobro! — Doktorji zdravilstva so postali gg. Vekoslav Homan iz Loke, Ivan Kopriva iz Zagorja pri Savi in Julij Dereani iz Žužemberka. — Na Kranjskem bodo po deželi nastavili okrajne zdravničke. Dežela jim bo plačevala po 600 do 800 gld. na leto. To je bilo potrebno, kajti do zdaj so se zdravniki gnjetili le v večja mesta, po de-

želi jih pa ni bilo nič. Še v smrtnih boleznih ostali so ljudje brez zdravniške pomoči. — Kako je ljudstvo ljubilo ranjega župnika Volčiča v Šmarjeti, pokazal je njegov pogreb. Prišla je ljudstva silna množica in vse se je jokalo na glas. — K novemu letu priporočamo sloven-kim učiteljem izvrstni šolski list „Učiteljski Tovarš“, kterega že mnogo let izdajajo najboljši kranjski učitelji. — Dr. Fr. Lampe bo v Ljubljani izdajal lepoznanek list za mladino z imenom „Dom in svet.“ — Gosp. Gust. Pirce bo pa izdajal „Kmetovalca“.

Na Štajerskem. Mariborska hranilnica noče dati posojil tistim, ki priložijo prošnji za posojilo prepis iz zemljiških knjig v slovenskem jeziku ali druga slovenska pisma, če bi bila zraven tudi nemška prestava. Denar, kterega nosijo Slovenci v hranilnico pa vendar radi prejemajo. Slovenci! snujte posojilnice, kjer bote lahko dobili posojilo, če prinesete prošnje in pisma v slovenskem jeziku! — Priporočamo slovenskim učiteljem lepi, v usnje vezani „Popotnikov učiteljski koledar“, v kterem najdejo imenik slovenskih učiteljev z zapisnikom in več učiteljem važnih naznanil. — Svitli cesar so darovali požarni straži na Vidmu 100 gld. — V spomin cesarjeve 40 letnice hoče štaj. hranilnica razdeliti 100.000 gld. v milosrčne namene. — Šmarjeta pri rimskih toplicah je stopila pod varstvo nemškega šulferajna, da razširi svojo šolo. Pač žalostno, da za nekaj grošev prodajo svoje otroke! — Pokrstil se je židov Leopold Blau v Mariboru. — V Konjicah so zborovali nedavno šulferajnarji. Skor vsi so rojeni Slovenci, pa vlečejo z Nemci; žalostno! — Učitelji Ptujškega okraja so si svojim zastopnikom v okr. šol. совету izbrali g. Kauklerja, pa dež. šol. svet ga ni potrdil. Nemara se jim prenaroden zdi. Ali je mar greh, če je kdo rojen Slovenec, da se ga povsodi branijo? Tudi z gosp. Brezovnikom se je taka godila. — Veliko tatvin se čuje iz Ljutomerškega okraja. Tam se klati cela tatinska druhal in je zelo predrzna. — Ko so vojaki v Mariboru kopali nasip, našli so v zemlji dva človeška kostnjaka, otroka in doraslega človeka. Komisija se je izrekla, da sta bila pokopana pred kakimi tremi leti. Najbrž sta bila umorjena in skrivej zakopana. — Na cesti v Blanco je napadel 18 letni Roštohar mutastega siromaka Jurkoviča in mu po sili vzel 70 kr. Roparja so že prijeli žandarji. — Gosp. Gašper Šorn, župan v Grajski vesi, znani iskreni rodoljub, obhajal bo v kratkem svojo 70 letnico. Učiteljsko društvo Savinjsko imenovalo ga je častnim članom. — V Mariboru se je vstrelil podčastnik Schaup. — Mil. g. knezoškof lavantinski praznovali so 25 letnico svojega višega pastirstva. Poklonila so se jim Mariborska društva. — V Predingu je neki lovec namesto zeca ustrelil gonjača. — Ubitega so našli kočarja Simonška iz Sveč pri Ptuj. Nekega sumljivega so že zaprli. Bil je s Simonškom v sovrastvu. — V Celji mislijo jeseni prirediti krajno razstavo za spodnji Štajer. — Za zlato mešo sv. očeta so štajerski Slovenci odposlali 7 zabojev raznih daril, kakor cerkvene oprave itd., nadalje 1658 gld. za sv. meše, darilo sv. očetu 936 gld., za misijone 569 gld. Te darove izročili bodo v Rimu č. g. knezoškof.

Na Primorskem. Za urednika k „Edinosti“ pride g. L. Žvab. — Obč. zbor polit. dru-

štva „Edinost“ je bil sv. treh kraljev dan. — Za pogorelce v Lazcih so svitli cesar darovali 800 gld. — Božičnico napravila je ženska podružnica sv. Cirila in Metoda otrokom trž. slov. šole. — V Gorici je umrl grof A. Coronini. — Slovanske občine v Istri otrsajo lahonske odbore raz sebe in volijo druga za drugo narodno-slovanske župane in svetovalce. Korošci, posnemajte jih!

Po drugih deželah. V Rim je k zlati meši sv. očeta papeža prišlo toliko tujih gostov, da skor ni bilo prostora po gostilnicah in so bila stanovanja zelo draga. Šlo je v Rim tudi več Slovencev, med njimi mil. gosp. knezoškof Mariborski in mil. g. škof Tržaški. Razstava v vatikanu, kjer se vidijo vsa dragocena darila, ki so jih sv. oče dobili iz vseh krajev sveta, je bojda jako lepa, da take ni kmalo. Tako sv. očeta vse časti; Italijanom pa, ki so ga oropali Rima in dežele, pošilja Bog hude kazni. Ni še dolgo, kar je bil v Kozenci hud potres, ki je napravil dosti škode. Zdaj se pa poroča iz Vizinjane, da je tam potres razdjal 900 hiš in 14 cerkev. Škode je 3 milijone lir. Grozno! — Električno razsvetljava bodo napravili v Zagrebu. — Koliko se potroši v Evropi za vojake? Izračunili so, da vse evropske države izdajo 3293 milijonov frankov za stalno vojno, ki šteje skupaj 2,778.000 mož. Nemčija potrebuje 431 milijonov da preskrbi 427.000 mož na leto. Francija 617 milijonov za 459.000 mož, Avstrija 307 milijonov za 491.000 mož, Anglija 398 milijonov za 189.000 mož, Italija 248 milijonov za 265.000 mož, Rusija 797 milijonov za 614.000 mož, Švica potrebuje za vojaške namene 15 milijonov.

Lambert Ferčnik. †

Žalostnim srcem naznanjamo, da smo zgubili spet iskrenega rodoljuba in slovenskega pisatelja. Nemila smrt je pobrala 24. dec. 1887 ob 8. uri zjutraj gospoda Lambert Ferčnika, konsist. sovetovalca, dekana in župnika v Žabnicah na Koroškem, v 61. letu njegove starosti. Blagi rajni je bil rojen 17. septembra 1827 v Svečah v Rožni dolini.

Poznajo ga Slovenci po njegovih lepih spisih, ktere je objavil v „Besedniku“. V „Slov. Prijatelju“ je priobčil mnogo svojih izvrstnih pridig. Tudi „Družba sv. Mohorja“, je zgubila z njim marljivega sodelavca in podpornika. Njegova knjiga „Slovenski Goffine“ ali razlaganje cerkvenega leta, ktero je dala na svetlo „družba sv. Mohora“, se je jako priljubila vsem Slovincem. Izvrstno je popisal tudi življenje prezgodaj umrlega Antona Janežiča v „Večernicah“ l. 1870. Pomagal je osnovati „družbo sv. Mohorja“, ko se je presadila na cerkvena tla in bil družbi več let tudi odbornik.

Blagega rajnega, ki se je veliko trudil za razvoj „Mohorjeve družbe“ in za omiko njegovih rojakov sploh priporočuje v pobožno molitev in blag spomin

Družba sv. Mohorja.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Čast. gosp. Janez Boštjančič, eksposit v Rabl-nu, je dobil faro Kamen. Č. g. Mat. Kues, župnik in dekanijski svetovalec na Trbižu, je postal dekanijski oskrbnik za Kanalsko dolino. Č. g. Franc Treiber, dosedanji kaplan v Žabnicah, ostane za provizorja ravno tam. — Umrli sta č. g. Lambert Ferčnik, konsist. svetovalec, dekan in župnik v Žabnicah, dne 24. decembra 1887. l., in Valentin Lesjak, župnik na Peravi pri Belaci, dne 4. januarja t. l.

Vabilo.

„Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico“ priredi v nedeljo 22. januarja 1888 na Brnci podružnični shod z nastopnim dnevnim redom:

1. Poučen govor o testamentih in raznih pogodbah.
2. Deklamacija: a) Lesena riba. Zložil M. Vilhar.
b) Od nebeške gloriije. Po narodni zl. Valjavec.
3. Šaljiv dvogovor.
4. Tombola.

Pri vstopu pobirali se bodo doneski za leto 1888 in darovi za podružnične namene.

Da se tega shoda čestiti udje in drugi naši prijatelji v prav velikem številu udeležé, vabi najuljudnejše
načelnništvo.

Loterijske srečke od 31. decembra.

Linc 16 47 29 79 73

Trst 72 74 64 78 20

Oglasila.

Lepa kmetija je na prodaj, na gorah, v Velikovškem okraju, v lepem, solnem kraju. Ima lep saden vrt, dosti lepih njiv in travnikov; dve paši, ena blizo hiše za osem krav, druga v planini za 24 goved. Tudi lesa in stelje dovolj. Vsega je 117 oralov. Več pove vredništvo „Mira“.
3-2

Učenec se v neko tukajšno špecerijsko štacuno sprejme. Slovenci imajo sprednost. Več o tej zadevi se izvé pri odpravnistvu „Mira“.
3-3

Red za točenje (Schank-Ordnung)

za županstva na Koroškem,

natisnjen v obeh deželnih jezikih (nemško-slovenski) in na željo nekterih občinskih zastopov založen, dobiva se (po 10 kr. iztis) v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu.

Zahvala in prošnja.

„Mir“ izhaja v 3000 iztisih in se daje tako po ceni, kakor noben časnik. Torej je ogromno veliko naročnikov, dobrotnikov in podpornikov treba, da se pokrijejo stroški za tiskarnico, za poštnino in razne pošiljatve, zraven pa še za uredništvo in dopisateljce ne ostaja ničesar. Zatorej izrekamo vsem naročnikom, dobrotnikom in podpornikom pristržno zahvalo!

K tej zahvali pa pridenemo nekatere srčne prošnje:

1. da nobeden iz dosedanjih naročnikov, dobrotnikov in podpornikov ne izostaja tudi prihodnje leto;
2. da si vsak po svoji moči prizadeva, nove naročnike za „Mir“ pridobiti;
3. da rodoljubi pomagajo kmetom pri naročevanju. Kmetje ne vejo, kako se je obnašati pri pošiljatvi denarjev. To skrb naj prevzamejo rodoljubi, kar prihranja truda in stroškov;
4. da se naročnina pošilja v dvojezičnih nakaznicah. Naj torej povsod tirjajo take nakaznice. Zato imamo pravico, ktere naj se poslužuje vsak rodoljub, ako hočemo da ne zgubimo pravice.
5. Treba je pri vsakej prestavi, da se pristavi tudi pošta, pod katero je naročnik dozdaj prejemal „Mir“; ravno tako naj blagovolijo tudi novi naročniki naznaniti pošto svojega kraja.

Slovenci! Kaže se, da bode prihodnje leto jako imenitno: V Parizu na Francoskem je moral predsednik odstopiti in mesto prepustiti drugemu; — Rus na naši jutrovej meji nakopičuje svoje vojake in s sabljo močno rožla; — tam dole v Turčiji na Balkanu vse vre med narodi in kaže se velika nevolja; — Angleži in Irci so si vedno v laseh, — tam za hribom pa čepi železni in krvavi kancler Bismark, kuha in peče, in Bog ve kaj nam postavi na mizo: kratko, prihodnje leto bode imenitno. Slovenci! za en goldinar boste celo leto brali resnih in imenitnih dogodeb. Gotovo ne bode Vam žal, za borni goldinarček, ki ga pošljete „Miru“ za naročnino!

Dalje prosimo vse one naročnike, ki so z naročnino za preteklo leto 1887 še na dolgu, da se blagovolijo svoje dolžnosti spomniti. — 1. številko pošljemo še vsem starim naročnikom; od 2. štev. dalje pa bomo „Mir“ pošiljali samo onim, ki so naročnino za preteklo in tekoče leto plačali. — Za pošto uljudno prosimo pridetjati še 24 kr.

Uredništvo in upravnistvo „Mirovo“.

Današnji številki „Mira“ priloženo je: **Vabilo na naročbo „Kmetovalca“.**

Lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Einšpieler. — Tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu.